

(המשך מעמוד 36)

לבר של פרוצות, ולוה מאחת מהן חמישים פראנק. אתריכך אמר לי שיתזיר לה מאתיים. כך הוא חי האיש הזה, איש מאוד מיוחד.

אם הזכרנו פרוצות, נדמה לי שאתה עצמך לימדת תנ"ך בי רובע הפרוצות והספרות של זנדרון...

כן זה נכון. הייתי סטודנט ולא מצאתי עבודה באזורים המכובדים כמו גולדרס גרין וסנטג'אונס ווד. אפילו באיסט-אנד לא הייתה עבודה. לעומת זאת, הייתה עבודה בתלמוד-תורה בסוהו, שכבר אז הייתה הי פתגל של לונדון. נו, טוב, ברור שהיהודים שם עסקו במיקצוע העתיק ביותר בעולם. אבל את הילדים שלהם רצו להעלות לתורה ורצו ללמד אותם לקראת הברי-מציוה. אני לא אשכח שפעם לימדתי את פרשת אברהם השולח את אליעזר להביא את רבקה ותירגמתי את המיפסט: אם לא תאבה האשה ללכת איתך ואמרת: כך: If the woman will not be willing פתאום אני שומע ילד בן עשר אומר לי בקולו הילדותי: Give her a shilling and she will be willing

אתה היית האיש שהיה אחי ראי על הפעודה שבה נהרג רוד ריזאל?

אחת הפעולות הייתה בומן המרד האנטי בריטי של ראשיד עלי בעיראק, שאורגן עליידי הגרמנים. הצבא הבריטי בקש לשלוח חוליה לפעילות-חבלה בצבא ה-מורדים. משלחה חוליה בראשותו של מרי דור, ברגע האחרון הצטרף ריזאל. הוא ליווה שני אנשי אצ"ל שהתחזו לערבים מפלשתינה, הרוצים להתנדב לצבא המורדים. המכונית שלהם הותקפה עליידי ערבים סים גרמניים, שהתקיפו את מחנה הבנייה, וריזאל ביחד עם רביסרן בריטי נהרגו. אני נדרשתי לנסוע ולהעלות את הגופה. הייתי זקוק לרשיון מיוחד, וזו הייתה קריעת ים-סוף. נשלחת למחלקה מיוחדת במט"ל ונפגשתי עם רביסרן, שנמסר לי כי שמו אלי כהן. ראיתי לפני יהודי שחום. חשבתי שהוא לבטח מקהילת עולי איראן, היושבת באנגליה, וניסיתי לעבור על הלב היהודי שלו. אך האיש גילה עוינות גלויה ובלתי רגילה. חשבתי לעצמי - איזה יהודי מת בול!

רק אחריכך הסתבר לי כי אלי כהן אינו אלא עלי חאן, בנו של אגא חאן, שהיה נשוי לכוכבת הקולנוע ההוליוודית ריטה הייורט.

כיצד קרה שגא שוכצת בי מודיעין שז צה"ל?

מה את מדברת? לא סמכו עלי! באתי מאצ"ל, הייתי מהפורשים. שמו אותי בגדוד מרגמה. כששוחזרתי מצה"ל הייתי מה קצינים הראשונים שעברו לסקטור הפרטי. אפרים אילון עמד לייסד את קיבוץ פרייז, והציע לי להיות יועץ מישפטי. מאוחר יותר מוניתי כמנהל כללי, אך פרשתי לפרקטיקה פרטית כעבור שלוש שנים, הרבה לפני ההתמוטט הגדולה. במקומי מונה גיבלי, הידוע מהפרשה. לאפריים אילון הייתה כנראה חולשה מיוחדת לאנשי מודיעין וריגול.

היית מוערב בהקמת העיתון "מעריב" ובמדר הגדול שז עזיאל קרליבך ב"ידיעות אחרונות".

כשהתחזרתי מהצבא הבריטי היה לי רשיון והתחלתי לעבוד כמישפטן. היו אני שים שחשבו שאני לא רע במיקצועי. גם עזיאל קרליבך, שהיה אז עורך ידיעות אחרונות, חשב כך. הוא קרא לי וגילת לי שהוא לא רק רוצה לפרוש מדיעות אחרונות. הוא רצה להוציא יחד איתו את כל הכתבים ואת כל האדמיניסטרציה. כדי שידעו לא ימשיך להתקיים כעיתון. ביום הנבחר, מוצאיי-שבת, באתי אל יהודה מוסס בעל-ידיעות אחרונות עם רשימת דרישות שברור היה שלא יוכל לקבל. הוא קיבל אותי ב-9 בערב. האיש הזה, שראה כיצד עיתונו מתמוטט לאגד עיניו, אמר לי בשעה 11 בקורירות ובי אדיבות, שהוא נהנה מאוד מהשיחה הנעימה, אך לצערך הוא חייב להפסיק אותה כי עליו להקים עיתון.

מר ברמן, אתה איש עשיר?

עושה מאוד לא. אבל מצבי הכלכלי הוא כזה שאני יכול להיות בלתי-תלוי עד סוף ימי.

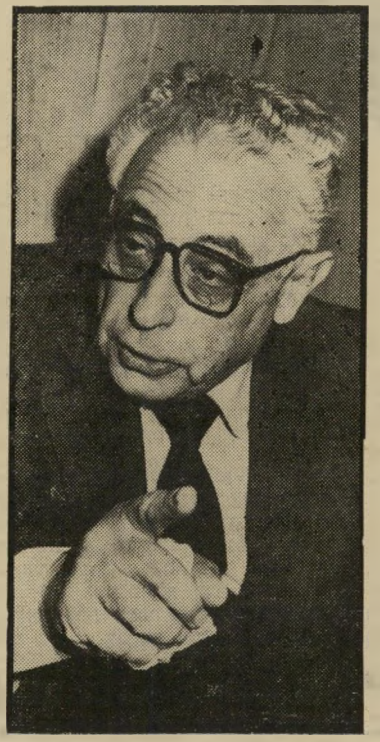
מדוע אינך נשוי?

כשהייתי צעיר קרה לי כמה פעמים שכמעט התחתנתי. אבל העניינים הסתכרו

שלוש פעמים לפחות, ועוד פעם או פעמיים, כשהייתה כמעט שיחה על חתונה. בפעם הראשונה הייתי סטודנט בלונדון והתאהבתי באחות סקוטית. היא הייתה גוייה וחשבתי שאם אני מביא אותה הבית תה אבא שלי קופץ מהגג. מרוב צער חזרתי ארצה. אבל בלעדיה.

בפעם השנייה, באמת לא באשמתי. הת-אהבתי באשה נשואה שהייתה צריכה להת-גרש, אבל בסופו של עניין לא התגרשה והרעיון התנדף. היינו בקשר תקופה ארוך כה וזו הייתה אהבה גדולה. ובפעם השלישית, הרבה יותר מאוחר, התאהבתי בבחורה שאבא שלה טען שאני לא אהיה מסוגל לפרנס אותה, כי אין לי רכוש.

האם אינך רוצה להינשא? פוליטיקאים אמרים שבפוליטיקה וב"חיים אי-אפשר לדעת מה יקרה בעתיד. פוליטיקאים גם אומרים ש-

מוראיון ברמן בלי טראומות

פוליטיקאי צריך להיות נשוי. הנה ראי אשכנזי נשא אשה כשמונה שנים

טוב, הוא היה רגיל לחיי-נישואין. בש"בילי זה יהיה מאמץ כשאצטרך לצלצל לי אשה ולהודיע לה שאני לא בא לארוחת-צהריים.

האם זה לא הפריע לך בי קאריירה שלך, שאין לך אשה ואין לך בית שבו אתה יושב ארצה?

לפי דעתי לא. עובדה, אני שר-האנר-גיה. נכון שאומרים שפוליטיקאי טוב זקוק לחיסי-ציבור, ומה זה יחסי-ציבור אם לא אשה, שעוזרת בייצוג ובית שאפשר לרצה בו?

יכול להיות שאילו הייתי נשוי, הייתי יותר מצליח. אבל בינתיים התרגלתי לחיי הרוקוק, ואני נהנה להיות בלתי-תלוי, לא למסור דיווח-שבון לאף אחד. לאכול במיסעדות, לנסוע לחו"ל, אבל יחד עם זה איני מטיל חרם על נשים. להיפך, אני אוהב אותן, ולא אחת אני יוצא בחב"ר לתן לאירועים חברתיים.

האם אתה יוצא קבוע עם הי עיתונאית מירה אברך?

לא. בהחלט לא. אני מכיר אותה הרבה שנים, ואני נפגש איתה לעיתים, אבל אין בינינו שום דבר מיוחד.

כשראנרגיה, מה דעתך על המצאתו של השר מרדוך?

למישרד-האנרגיה מביאים המצאות כי אשר מבקשים תמיכה או הדרכה. כשאדם אינו זקוק לכך הוא אינו זקוק למישרד האנרגיה. הוא יכול לרשום את ההמצאה כפטנט ולמכור אותה בשוק. מרדוך אינו זקוק לתמיכה. הוא לא הביא את ההמצאה אלינו. לכן אין לי מושג על ההמצאה שלו.

הוא לא דיבר איתך על הי המצאה?

הוא רק אמר לי, ודווקא בזמן האחרון, שיש לו המצאה.

האם אתה מתכנן להמשיך ולכתוב בממשלה?

לא. אני מתכנן לחדול מלשרת בממשלה. כשאחזור לפרקטיקה הפרטית, לא אס-בול טראומה. אני מנסה לך.

האם אתה מתכוון לפתוח בי מסע-שיכנוע כדי שהליברלים ייצאו בבחירות הבאות כמופלגה עצי מאית?

רק את תקבל ההצעה של ליכוד. אז אפעל כדי שנלך לבחירות באופן עצמאי.

אינך חושש כי איכרתם את הכוהרים שלכם?

אנחנו לא זקוקים ל-18 חברי-כנסת. תראי מה אגודת-ישראל עושה עם אר-בעה.

האם אתה אוהב את עבודתך כשר אנרגיה?

מאוד מאוד. לא חשבתי שמישרד-האנרגיה הוא כל-כך מקסים. הפעילות שם מאוד מעניינת. קל לי להשתלב בי-מישרד. הבעיות דומות לבעיות שהיו לי כשהייתי עורך-דין, אלא שאכאן אני חייב לקחת חלק בהחלטות. אני אוהב לטפל בנושא 17 החברות שיש למישרד, וחב-רות-הבת. אני אוהב ללמוד נושאים כשהייתי עורך-דין למדתי נושאים רבים. את יודעת שפעם הייתי מומחה לי-פרוות מינק? אם תרצי לקנות פעם פרוות מינק תבואי להתייעץ איתי, אני יכול לספר לך שהמינק היקר ביותר הוא לב-ראדור. כי בעונה אחת יש פרוות המס-פיקות רק ל-17 מעילים. אחר-כך באים המינקים של קנדה המזרחית, וזה כבר הפרש גדול מאוד במחיר. אחר כך אלה של מינסוטה בארצות-הברית, וזה כבר בזיליהזול - רק 10000 דולר. ואילו ה-מינקים הרוסיים, בהשוואה ללבראדור, זה ממש בחינם - רק 5000 דולר למעיל.

אבל אני מדבר על מחירים שלפני עש-רים שנה - שלא אצא איה אידיוט כי עיני סוחרי-הפרוות - ואני מדבר על מינקים פראיים. המינקים המגדולים כי חוות הם בכלל הינם - רק 3000 דולר לפרווה.

הייתי גם מומחה לשטיחים. כשהייתי סטאור במישרדו של יצחק אולשן, שהיה אחר-כך נשיא בית-הדין, העלינו, טי פלתי בעיניו ולמדתי להבדיל בין שטיחי קרמאן ואיספאהן. יכולתי לזהות כל שטיח. יום אחד הראו לי שטיח מורד מאוד. אמרתי מייד: זה בח'טיאר. בח'טיאר הם שטיחים הנארגים עליידי שבט נוודים פרסי עני מאוד. מאפיין אותם עיצוב פראי ובדרך-כלל, הגוון של החוט אינו זהה, כי השבט כליכך עני, שאין לו כסף לשמור חוטים במלאי. אז הוא משלים עם מה שיש. צורת האריגה היא פראית ובל-תי מסוגנת. וכך קל לזהות את השטיחים. אז אם תרצי פעם לקנות שטיח פרסי תביר אי אלי, תשמעי עצו.

סיום אני רוצה לשאול אותך על פרשה הלוטשה עד היום כפרפל: פרשת המשאיומתן בין אצ"ל וי שירות הביון שז מוסלויני, שנחשפה בזמנו עידידי העיתונאי חביב כנען.

כן, הוא חשף את הפרשה בשנות השי-שים. וזכר לא באצ"ל כאם בפלג של שט-רן. אצ"ל חשד כי שטרן ואנשיו מנהלים משאיומתן עם האיטלקים. ביקשתי לבדוק את המידע. נפגשתי עם סוכן שתיווך בין האיטלקים ובין שטרן. הוא הראה לי טי-טות שלדעתי היו מזויזפות. הודעתי לי רויאל כי אין יסוד למסכמים, ולדעתי מנ-סים להוליד אותנו שולל.

מי דרעתך הפיץ את הסיר פור? מי היה מעוניין לקשור את שטרן עם מוסלויני?

בתוך אצ"ל טענו שטרן ואנשיו הם כל-יכך כשרי-בטיים. שהם מוכנים ללכת עם האיטלקים נגד הבריטים. יתכן גם, שלא אצ"ל רצה להכתים את אנשי שטרן כדי שיהא תהיה אליהם נהירה של אנשי אצ"ל. ויתכן כי הסוכן, שהיה סוכן כפול, ושעבד בשביל אצ"ל וגם בשביל סוכנות הביון האיטלקי, ניסה להוציא מאיתנו כסף.

מי היה הסוכן?

אניני יכול להגיד לך את שמו.

האם הוא חי עדיין?

לא. הוא נפטר לפני שנתיים. לא שמר-תי איתו על קשר בשנים האחרונות, ולא אמסור לך מידע אודותיו. האיש טען, מכל מקום, שהוא מנסה להפגיש נציגים של שטרן עם שירות הביון האיטלקי, אגב, אם מכירים שירות ביון, אני רוצה לספר לך כי הסופר ג'ון לה-קארה, כותב את ספרי היגול שלו על יחידת אס-אי-אס, שאני נמנית עם אנשיה.

(המשך מעמוד 23)

ציטטו שם את תמיר - הכניעה את המורדים, ועכשיו השרת שקט". מר תמיר לא ידע - אולי לא רצה לדעת - שהיד החזקה של שילטון הגנ-רלים לפתח את גרוננו של כל אחד מ-28 מיליון תושבי-ארגנטינה, אם רק אינו לובש מדי-חאקי: אסור לבקר את המישטר, אסור להתאסף, אסור להתלונן, "צא לרחובות הערים ושיפטו בעצמי כס", כתב מר תמיר, לשימחתם של ראשי המישטר הצבאי, המתאמץ לשכנע את העולם שכל הנאמר נגדו הוא שקר, נפסקו החטיפות, נפסקו לגמרי, אם לא המערכה נגד ארגנטינה, מערכה שפתח בה יעקב טימרמן בעזרת מיפלגה מסויי-מת בארצות-הברית, כל העניין הזה (איי-קיום זכויות-האדם בארגנטינה) היה נש-כח מזמן.

אבל לשקר יש רגליים קצרות. קצרות מאוד. אין שקט בארגנטינה - אפילו לא רגע אחד. החטיפות לא נפסקו. כדי להי-ווכח בכך אין צורך אפילו לצאת לרחו-רות. די לפתוח עיתון יומי.

מתחת לדיברי הקילוסין וההלל של נחמן תמיר, בדיוק מתחת לרשימה הי-מצטטת אותו, הודיע העיתון כרוניקה: "נחטפו חברי-פרלמנט-לשעבר ופרופסור", קשה להגן על מישטר צבאי. בוודאי שקשה להגן על מישטר צבאי בדרוס-מאריקה. קשה וגם מצחיק, מי שעושה זאת, הולך, כנראה, שולל אחרי הפילוי-סופיה הפרימיטיבית של הגנרלים בתל-יבשת זו: הם לקחו על עצמם, כך הם אומרים, לבלום את חירותה של הדוקט-רינה הקומוניסטית לאמריקה הלא-טינית. בארגנטינה מתבטאת פילוסופיה זו כך: הקומוניזם, כידוע, עולה משורות הפוע-לים. אם לא יהיו פועלים תימנע סכנת הקומוניזם. כדי שלא יהיו פועלים, יש להשתיק את הכלכלה על החקלאות.

נאצים ממשפחות טובות

די ידועה, שפורסמה בגדול עיתון ניהצהריים של בואנוס-אייירס, הדי-ימה את הציבור, "אירגון נאצי פועל בגלוי בארגנטינה. חברי האירגון לובשים מדים הדומים לאלה של מרצתי הי-אס-אס". כך דיווח לה'רוטו, שהעתיק רשימה מהעיתון המקומי לוס-פרינציפ-יוס, המופיע מזה 87 שנה בעיר קורדובה.

"קבוצות נאצים מתאמנת בבסיסי-האירגון במקומות שונים", כתב לוס-פרינציפיוס. העיתון סיפר שבתוך חווה אכסקולוסיבית, הכוללת בניין מפואר ו-מיכנים גוספים במחוז קולון (בפרובינ-ציה קורדובה) - במרכז של ארגנטינה, פועל אירגון שממבט ראשון נראה כמו מוסד קאתולי, אך למעשה, נקרא האיר-גון הנוער ההיטלרטי הארגנטיני.

את האירגון הנאצי מנהל אדם המשי-תייד לימין הקיצוני, שהיה פעיל זמן ממושך באירגונים בעלי אופי דתי. הי-אירגון קם בסוף 1980. קבוצות הנוער שלה, הנקראות ג'יסות הפירד, מאורגנות כחיקוי של האס-אס.

העיתון דיווח, שהאירגון מקיים קשר-רים עם גורמים ימניים קיצוניים בכל רחבי הארץ. בסניף האירגון במחוז קור-לון מתרכזים בני-נוער מהערים סאנטי-פה, בואנוס-אייירס, וקורדובה. הם באים ממשפחות אמידות ומכובדות. לוס-פרינציפיוס ידוע לציין שהאירגון הנאצי נחמך עליידי קבוצה כלכלית ארי-גנטינית, המקווה שההיטלריוס, עם הי- "סוציאליזם הלאומי" שלו, יהפוך בשנים הקרובות לשיטה הפוליטית התיקנית בי-חלק ניכר של האמריקה הדרומית.

למחרת פירסום רשימה זו, חזר עיתון-הצהריים לה רטון לעניין האירגון הי-נאצי, וסיפר כי פירסום הידיעה גרם להי-דים רבים ולהתרגשות בחוגי השילטון. העיתונאי שפירסם את הגילוי נקרא לי-חקירה במישטרה. גם מפקד האלמיה הי-ארגנטינית השלישית, המוצבת בקורדו-בה, ציווה לחקור את העיתונאי.

אחרי שהתפוצצה הפרשה פיר-סמה מפקדת-הצבא של הארמיה השלי-שית, שלא נמצא אפילו זכר לנאצים כי-מקום שבו היה קיים, כאילו מטה-האיר-גון, הפרשה נחקה.

לא ראש-הממשלה ולא הנשיא דרשו הקירה בעניין. גם ראשי הקהילה היהודית בבואנוס-אייירס שתקו.

באותו שבוע עצמו פירסמו עסקני-הקהילה גינוי חריף לברית-המועצות, על כך שהיא מונעת מיהודים להגר לישראל.